

Saksframlegg

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
006/25	Administrasjonsutvalget	05.03.2025
	Formannskapet	
	Kommunestyret	

Spørreundersøkelse om ytringsfrihet blant ansatte i Larvik kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak

1. Kommunedirektøren gjennomfører en digital undersøkelse om ytringsfrihet blant Larvik kommunes ca. 3700 ansatte.
2. Undersøkelsen gjennomføres av et uavhengig analyseselskap, koordineres av Felles stab og støtte
3. Kommunedirektøren får fullmakt til å gjennomføre en minikonkurranse, opp til 130 000 kroner + mva, utgiftene dekkes av dispensasjonsfondet.

Saksbehandler: Faglig rådgiver Eva Susanne Drugg

Administrasjonsutvalget 05.03.2025

Møtebehandling:

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig anbefalt vedtatt.

ADM - 006/25 Vedtak

1. Kommunedirektøren gjennomfører en digital undersøkelse om yringsfrihet blant Larvik kommunes ca. 3700 ansatte.
2. Undersøkelsen gjennomføres av et uavhengig analyseselskap, koordineres av Felles stab og støtte
3. Kommunedirektøren får fullmakt til å gjennomføre en minikonkurranse, opp til 130 000 kroner + mva, utgiftene dekkes av dispensasjonsfondet.

Sammendrag

Kommunedirektøren foreslår å gjennomføre en digital undersøkelse om yringsfrihet blant Larvik kommunes ansatte. Bakgrunnen er spørsmål fra folkevalgt til ordfører om temaet.

Undersøkelsen skal gjennomføres av et uavhengig analyseselskap og koordineres av Felles stab og støtte. Arbeidet krever interne ressurser, som må omprioritere oppgaver.

Kostnadsrammen er estimert til 130 000 kroner + mva, og dekkes av disposisjonsfondet.

Handlingsrom

Yringsfrihet er en grunnleggende menneskerettighet og er grunnlovsfestet:

- [Grunnloven](#)

Arbeidstakeres rett til å varsle om kritikkverdige forhold er beskyttet av [kapittel 2a i arbeidsmiljøloven](#):

- [Arbeidsmiljøloven](#)

Larvik kommunes arbeidsreglement beskriver yringsfrihet i punkt 13c, og viser til at ansatte har full yringsfrihet både som privatperson og ansatt i det offentlige rom.

- Arbeidsreglement (vedlegg)

Faktiske opplysninger

Saken om utøvelse av yringsfriheten i Larvik kommune fremmes etter et spørsmål fra Kjetil Vold (H) til ordføreren. Bakgrunnen er en bekymring for at kommunalt ansatte muligens ikke benytter seg fullt ut av sin yringsfrihet i saker som angår arbeidsplassen.

Spørsmål fra Kjetil Vold (H) til ordfører, om ansattes yringsfrihet:

“Kommunalt ansattes yringsfrihet er på dagsordenen for tiden, men også et evig aktuelt tema. Ikke bare fordi kommunen som arbeidsgiver skal ivareta de ansattes rettigheter på området, men også fordi Larvik kommunes om lag 3500 ansatte innhar utrolig mye kompetanse som det vil være direkte sløseri å ikke benytte seg mest mulig av. For oss som folkevalgte er ansattes kunnskap og erfaringer til stor nytt i politisk saksbehandling.

Samtaler jeg har hatt med kommunalt ansatte ved forskjellige anledninger gjør meg bekymret for at ansatte i Larvik kommune lar være å benytte seg av yringsfriheten sin i saker som angår arbeidsplassen sin. Enten fordi det ikke er klart for dem hvor stor denne friheten er, eller fordi de er bekymret for at det skal være upopulært hos ledelsen.

Vil ordføreren ta initiativ til at det gjennomføres en uavhengig undersøkelse som kan avdekke om kommunens ansatte lar være å benytte seg av ytringsfriheten, og hva som eventuelt er grunnen?"

Ordfører har bedt kommunedirektøren legge fram en kortfattet sak om hvordan en slik undersøkelse kan gjennomføres, med forslag til kostnadsramme for oppdraget.

Flere undersøkelser viser at norske arbeidstakere opplever begrensede muligheter for å ytre sine meninger slik som [Ytringsfrihet og varsling i norske kommuner og fylkeskommuner](#), [Ytringsfrihet og varsling fra et arbeidsgiverperspektiv](#), [Medbestemmelsesbarometeret 2024](#).

Økonomiske konsekvenser

En digital undersøkelse inkludert rapport gjennomført av et eksternt selskap avhenger av hvor omfattende undersøkelsen er.

Kommunedirektøren har vært i dialog med uavhengige aktører som gjennomfører slike kartlegginger/undersøkelser. Prisene disse opererer med ligger på mellom 90 000 og 125 000 + mva. Det inkluderer en web-basert spørreundersøkelse som sendes via e-post, SMS-påminnelse, og en rapport.

Alternative løsninger

Det gjennomføres ikke en undersøkelse. Det finnes offentlige undersøkelser om ytringsfrihet kommunen kan støtte seg til.

Vurderinger og konsekvenser

Undersøkelsen bør gjennomføres av uavhengig part, ikke internt i kommunen. Det er for å sikre faglig kvalitet. Uavhengig analyseselskap har spesialkompetanse, og dette er et kompleks fagfelt.

Det vil kreve interne ressurser, som må omprioritere sine oppgaver, til å følge opp og koordinere gjennomføringen av en spørreundersøkelse, blant annet til minikonkurranse, utforming av spørsmål i samarbeid med selskap og teknisk bistand som innhenting av e-post/telefon.

Resultatene bør følges opp, i hvilken grad avhenger av det som kommer fram.

Vedlegg

Arbeidsreglement Larvik kommune - Vedlegg 1.pdf

Medbestemmelsesbarometeret 2024.pdf

Ytringsfrihet og varsling - Fafo-rapport.pdf